

Nr. 2 (30)/ FEBRUARIE 2023

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Eminescu, și cavalerul său, generalului Lazăr CÂRJAN (2)

1

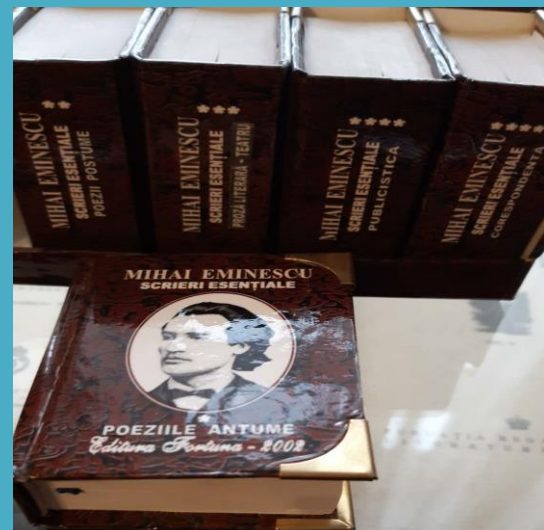
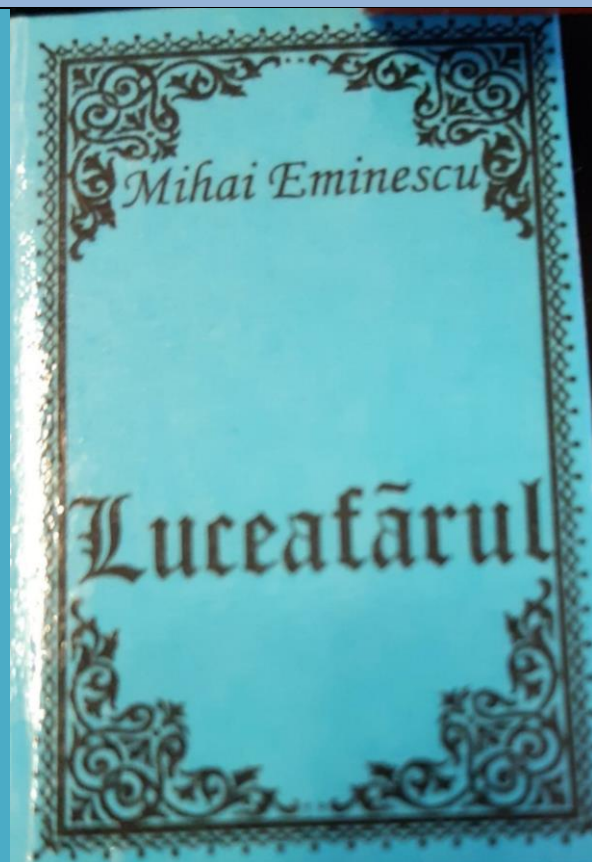
Porni Luceafărul. Creșteau
 În cer a lui aripe,
 Și căi de mii de ani treceau
 În tot atâtea clipe

Din bogata și inedita colecție de peste 650 de titluri de carte, a generalului maior Lazăr Cârjan dedicate poetului national

"MIHAI EMINESCU"

Începem a publica, în serial, din această colecție inedită și de o rară frumusețe, câteva dintre celele mai reprezentative cărți și dedicații.
 În înțelesul firesc și normal, pentru tema aleasă, vom începe cu volumele cele mai mici din colecție, la cele mai mari și interesante, necunoscute marelui public, apărute în toate timpurile sub genericul:

Luceafărul.

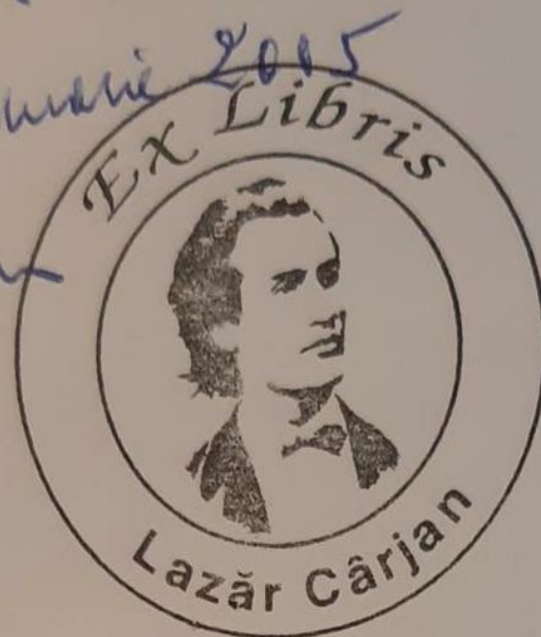

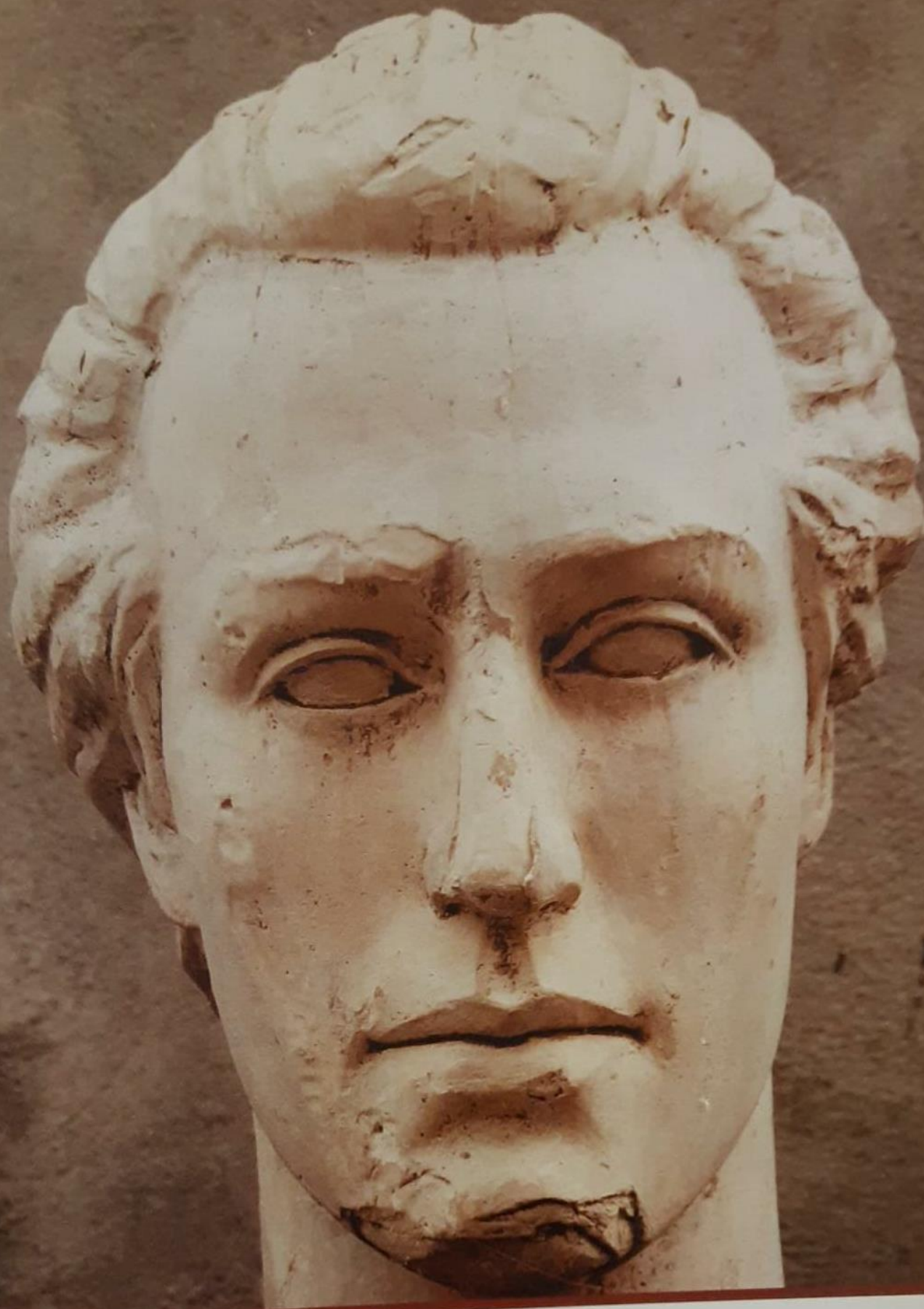
Dedicatia
este facuta cu senzul lui
Emanuel

meniti, anului 2005

L. Vălcuș

(14. ian. 2005 - Simpozium
international Emanuel -
la Casa de Cultura a MAI - cu
Patriarhia Ortodoxă Română
și Liga Culturală pentru
Unitatea Românilor de pretutindeni)

MIHAI EMINESCU
LUCEAFĂRUL

Amineanu

Luceafărul

M. EMINESCU

LUCEAFĂRUL

Ediție bibliofilă îngrijită de
Petru Creția

COLECȚIA MANUSCRIPTUM

MUZEUL LITERATURII ROMÂNE
București 1997

LUCEAFĂRUL

LUCEAFĂRUL

Ilustrații

DE

Eugen Ștefan Boușcă

EDITURA JUNIMEA

A fost odată ca-n povești,
A fost ca niciodată,
Din rude mari, împărătești,
O prea frumoasă fată.

Și era una la părinți
Și mindră-n toate cele,
Cum e Fecioara între sfinți
Și luna între stele.

Din umbra falnicelor bolți
Ea pasul și-l indreaptă
Lângă fereastră, unde-n colț
Luceafărul așteaptă.

Privea în zare cum pe mări
Răsare și străluce,
Pe mișcătoarele cărări
Corăbii negre duce.

Îl vede azi, îl vede mâni,
Astfel dorința-i gata;
El iar, privind de săptămîni,
Îi cade dragă fata.

Cum ea pe coate-și răzima
Visînd ale ei tîmple,
De dorul lui și inima
Și sufletu-i se împle.

Și cît de viu s-aprinde el
În orișicare sară,
Spre umbra negrului castel
Cînd ea o să-i apară.

*

Și pas cu pas pe urma ei
Alunecă-n odaie,
Țesînd cu recile-i scînteii
O mreajă de văpaie.

Și cînd în pat se-ntinde drept
Copila să se culce,
I-atinge minile pe piept,
I-nchide geana dulce;

Si din oglindă luminiș
Pe trupu-i se revarsă,
Pe ochii mari, bătînd închiși
Pe fața ei întoarsă.

Ea îl privea cu un suris,
El tremura-n oglindă,
Căci o urma adînc în vis
De suflet să se prindă.

Iar ea vorbind cu el în somn,
Oftînd din greu suspină:
— O, dulce-al nopții mele domn,
De ce nu vii tu? Vină!

Gobori în jos, luceafăr blind,
Alunecînd pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gînd
Și viața-mi luminează!

El asculta tremurător,
Se aprindea mai tare
Și s-arunca fulgerător,
Se scufunda în mare;

Si apa unde-au fost căzut
În cercuri se rotește,
Și din adînc necunoscut
Un mîndru tînăr crește.

Vîșor el trece ca pe prag
Pe marginea ferestei
Și ține-n mînă un toiag
Încununat cu trestii.

Părea un tînăr voievod
Cu păr de aur moale,
Un vînat giulgi se-ncheie nod
Pe umerele goale.

Iar umbra feței străvezii
E albă ca de ceară —
Un mort frumos cu ochii vii
Ce scînteie-n afară.

Din sfera mea venii cu greu
Ca să-ți urmez chemarea,
Iar cerul este tatăl meu
Și mumă-mea e marea.

Ea în cămara ta să vin,
Să te privesc de-aproape,
Am coborît cu-al meu senin
Și m-am născut din ape.

Vin'! odorul meu nespus,
Și lumea ta o lasă;
Eu sunt luceafărul de sus,
Iar tu să-mi fii mireasă.

Eolo-n palate de mărgean
Te-oi duce veacuri multe,
Și toată lumea-n ocean
De tine o s-asculte.

Ești frumos, cum numa-n vis
Un înger se arată,
Dară pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodată;

Străin la vorbă și la port,
Lucești fără de viață,
Căci eu sunt vie, tu ești mort,
Și ochiul tău mă-ngheață.

*

Trecu o zi, trecură trei
Și iarăși, noaptea, vine
Luceafărul deasupra ei
Cu razele-i senine.

Ea trebui de el în somn
Aminte să-și aducă
Și dor de-al valurilor domn
De inim-o apucă:

Cobori în jos, lucefăr blind,
Alunecind pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gînd
Și viața-mi luminează!

Cum el din cer o auzi,
Se stîNSE cu durere,
Iar ceru-ncepe a roti
În locul unde pieri;

In aer rumene văpăi
Se-ntînd pe lumea-ntreagă,
Și din a chaosului văi
Un mîndru chip se-ncheagă;

Pe negre vițele-i de păr
Coroana-i arde pare,
Venea plutind în adevăr
Scăldat în foc de soare.

Din negru giulgi se desfășor
Marmoreele brațe,
El vine trist și gânditor
Și palid e la față;

Dar ochii mari și minunați
Lucesc adinc himeric,
Ca două patimi fără saț
Și pline de-ntuneric.

Din sfera mea venii cu greu
Ca să te-ascult ș-acuma,
Și soarele e tatăl meu,
Iar noaptea-mi este muma;

Vin', odorul meu nespus,
Și lumea ta o lasă;
Eu sunt luceafărul de sus,
Iar tu să-mi fii mireasă.

Vin', în părul tău bălai
S-anin cununi de stele,
Pe-a mele ceruri să răsai
Mai mindră decît ele.

Ești frumos cum numa-n vis
Un demon se arată,
Dară pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodată!

Mă dor de crudul tău amor
A pieptului meu coarde,
Și ochii mari și grei mă dor,
Privirea ta mă arde.

Dar cum ai vrea să mă cobor?
Au nu-nțelegi tu oare,
Cum că eu sunt nemuritor,
Și tu ești muritoare?

Su caut vorbe pe ales,
Nici știu cum aș începe —
Deși vorbești pe înțeles,
Eu nu te pot pricepe;

Dar dacă vrei cu crezământ
Să te-ndrăgesc pe tine,
Tu te coboară pe pământ,
Fii muritor ca mine.

Pu-mi cei chiar nemurirea mea
În schimb pe-o sărutare,
Dar voi să știi asemenea
Cît te iubesc de tare;

Da, mă voi naște din păcat,
Primind o altă lege;
Cu vecinicia sunt legat,
Ci voi să mă dezlege.

Si se tot duce... S-a tot dus.
De dragu-unei copile,
S-a rupt din locul lui de sus,
Pierind mai multe zile.

*

In vremea asta Cătălin,
Viclean copil de casă,
Ce împlă cupele cu vin
Mesenilor la masă,

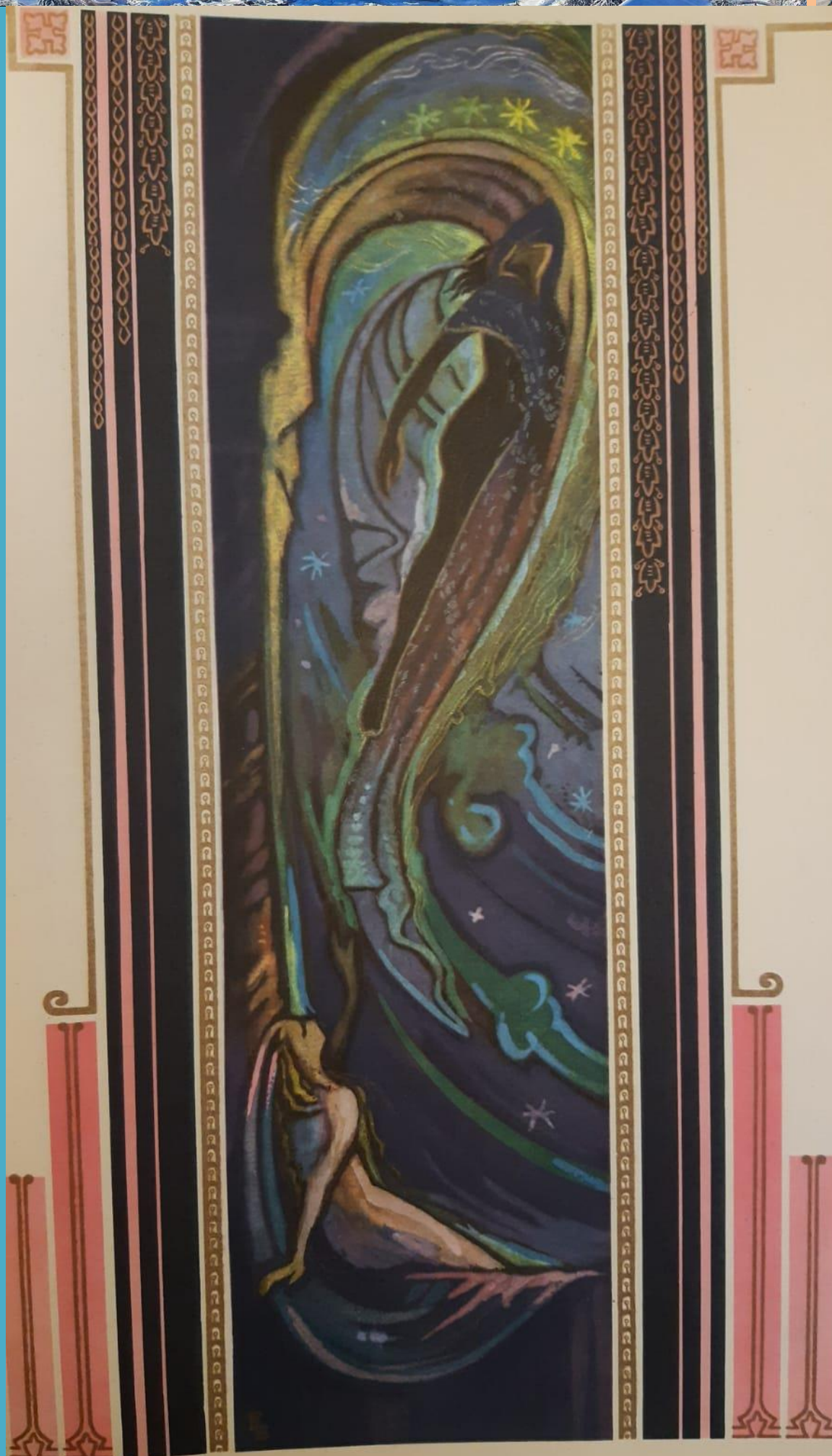
Vn paj ce poartă pas cu pas
A-mpărătesii rochii,
Băiat din flori și de pripas,
Dar îndrăzneț cu ochii,

Cu obrăjei ca doi bujori
De rumeni, bată-i vina,
Se furișează pînditor
Privind la Cătălina.

Dar ce frumoasă se făcu
Și mindră, arz-o focul;
Ei Cătălin, acu-i acu
Ca să-ți incerci norocul.

Si-n treacăt o cuprinse lin
Într-un ungher degrabă.
— Da' ce vrei, mări Cătălin?
Ia du-t' de-ți vezi de treabă.

Ce voi? Aș vrea să nu mai stai
Pe gînduri totdeauna,
Să rizi mai bine și să-mi dai
O gură, numai una.

Dar nici nu știu măcar ce-mi ceri,
Dă-mi pace, fugi departe —
O, de luceafărul din cer
M-a prins un dor de moarte.

Dacă nu știi, ți-aș arăta
Din bob în bob amorul,
Ci numai nu te mînia,
Ci stai cu binișorul.

Cum vinătoru-ntinde-n crîng
La păsărele lațul,
Cînd ți-oi întinde brațul stîng
Să mă cuprinzi cu brațul;

Si ochii tăi nemișcători
Sub ochii mei rămîie...
De te înalț de subsuori
Te-nalță din călcîie;

Cînd fața mea se pleacă-n jos,
În sus rămii cu fața,
Să ne privim nesățios
Și dulce toată viața;

Si ca să-ți fie pe deplin
Iubirea cunoscută,
Cînd sărutîndu-te mă-nclin,
Tu iarăși mă sărută.

Ea-l asculta pe copilaș
Uimită și distrasă,
Și rușinos și drăgălaș,
Mai nu vrea, mai se lasă.

Si-i zise-ncet: — Încă de mic
Te cunoșteam pe tine,
Și guraliv și de nimic,
Te-ai potrivi cu mine...

Dar un luceafăr, răsărit
Din liniștea uitării,
Dă orizon nemărginit
Singurătății mării;

Si tainic genele le plec,
Căci mi le împlie plînsul
Cînd ale apei valuri trec
Călătorînd spre dînsul;

Lucește c-un amor nespus,
Durerea să-mi alunge,
Dar se înalță tot mai sus,
Ca să nu-l pot ajunge.

Pătrunde trist cu raze reci
Din lumea ce-l desparte...
În veci îl voi iubi și-n veci
Va rămânea departe...

De-accea zilele îmi sunt
Pustii ca niște stepe,
Dar nopțile-s de-un farmec sfânt
Ce nu-l mai pot pricepe.

Tu ești copilă, asta e...
Hai ș-om fugi în lume,
Doar ni s-or pierde urmele
Și nu ne-or ști de nume,

Căci amîndoi vom fi cumînți,
Vom fi voioși și teferi,
Vei pierde dorul de părinți
Și visul de luceferi.

Porni luceafărul. Creșteau
În cer a lui aripe,
Și căi de mii de ani treceau
În tot atîtea clipe.

In cer de stele dedesupt,
Deasupra-i cer de stele —
Părea un fulger nentrerupt
Rătăcitor prin ele.

Si din a chaosului văi,
Jur împrejur de sine,
Vedea, ca-n ziua cea dentli,
Cum izvorau lumine;

Cum izvorînd îl înconjur
Ca niște mîiri, de-a-notul..
El zboară, gînd purtat de dor,
Pin' piere totul, totul;

Căci unde-ajunge nu-i hotar,
Năci ochi spre a cunoaște,
Și vremea-ncearcă în zadar
Din goluri a se naște.

Su e nimic și totuși e
O sete care-l soarbe,
E un adînc asemenea
Uitării celei oarbe.

De greul negrei vecinicii,
Părinte, mă dezleagă
Și lăudat pe veci să fii
Pe-a lumii scară-ntreagă;

Cere-mi, Doamne, orice preț,
Dar dă-mi o altă soarte,
Căci tu izvor ești de vieți
Și dătător de moarte;

Reia-mi al nemuririi nimb
Și focul din privire,
Și pentru toate dă-mi în schimb
O oră de iubire...

Din chaos, Doamne,-am apărut
Și m-aș întoarce-n chaos...
Și din repaos m-am născut,
Mi-e sete de repaos.

Hyperion, ce din genuni
Răsai c-o-ntreagă lume,
Nu cere semne și minuni
Care n-au chip și nume;

Tu vrei un om să te socoti,
Cu ei să te asameni?
Dar piară oamenii cu toți,
S-ar naște iarăși oameni.

Ei numai doar durează-n vînt
Deșerte idealuri —
Cînd valuri află un mormint,
Răsar în urmă valuri;

Ei doar au stele cu noroc
Și prigoniri de soarte,
Noi nu avem nici timp, nici loc,
Și nu cunoaștem moarte.

Din sinul vecinicii ieri
Trăiește azi ce moare,
Un soare de s-ar stinge-n cer
S-aprînde iarăși soare;

Părînd pe veci a răsări,
Din urmă moartea-l paște,
Căci toți se nasc spre a muri
Și mor spre a se naște.

Far tu, Hyperion, rămii
Oriunde ai apune...
Cere-mi cuvîntul meu dentii —
Să-ți dau înțelepciune ?

Vrei să dau glas acelei guri,
Ca dup-a ei cîntare
Să se ia munții cu păduri
Și insulele-n mare ?

Vrei poate-n faptă să arăți
Dreptate și tărie ?
Ți-aș da pămîntul în bucăți
Să-l faci împărăție.

Iți dau catarg lingă catarg,
Oștiri spre a străbate
Pămîntu-n lung și marea-n larg,
Dar moartea nu se poate...

Si pentru cine vrei să mori ?
Întoarce-te, te-ndreaptă
Spre-acel pămînt rătăcitor
Și vezi ce te așteaptă.

*

In locul lui menit din cer
Hyperion se-ntoarse
Și, ca și-n ziua cea de ieri,
Lumina și-o revarsă.

Căci este sara-n asfințit
Și noaptea o să-nceapă;
Răsare luna liniștit
Și tremurînd din apă

Si împlie cu-ale ei scintei
Cărările din crînguri.
Sub șirul lung de mîndri tei
Ședeau doi tineri singuri:

Dasă-mi capul meu pe sîn,
Iubito, să se culce
Sub raza ochiului senin
Și negrăit de dulce ;

Cu farmecul luminii reci
Gindirile străbate-mi,
Revarsă liniște de veci
Pe noaptea mea de patimi.

Si de asupra mea rămii
Durerea mea de-o curmă,
Căci ești iubirea mea dentii
Și visul meu din urmă.

Hyperion vedea de sus
Uimirea-n a lor față;
Abia un braț pe gît i-a pus
Și ea l-a prins în brațe...

Miroase florile-argintii
Și cad, o dulce ploaie,
Pe creșetele-a doi copii
Cu plete lungi, bălaie.

Ea, îmbătăta de amor,
Ridică ochii. Vede
Luceafărul. Și-ncetișor
Dorințele-i încrede:

Gobori în jos, luceafăr blind,
Alunecind pe-o rază,
Pătrunde-n codru și în gînd,
Norocu-mi luminează!

El tremură ca alte dăți
În codri și pe dealuri,
Călăuzind singurătăți
De mișcătoare valuri;

Dar nu mai cade ca-n trecut
În mări din tot înaltul:
— Ce-ți pasă ție, chip de lut,
Dac-oi fi eu sau altul ?

Prăind în cercul vostru strîmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece.

ACEASTĂ EDIȚIE A POEMULUI
„LUCEAFĂRUL”
DE MIHAI EMINESCU
S-A TIPĂRIT CU PRILEJUL IMPLINIRII
A 100 DE ANI
DE LA APARIȚIA CAPODOPEREI
(1883—1983)
ÎN VIZIUNEA GRAFICĂ
A PICTORULUI
EUGEN ȘTEFAN BOUȘCĂ
LA EDITURA JUNIMEA DIN IAȘI
(DIRECTOR : ANDI ANDRIEȘ)
IMPRIMAREA LUCRĂRII REALIZÂNDU-SE
LA ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ
DIN IAȘI
(DIRECTOR : ING. MARIA SOROCEANU)
CU DĂRUIRE
PROFESIONALĂ ȘI ARTISTICĂ
ȘI CU DEOSEBITĂ CONTRIBUȚIE
A COLECTIVULUI DIN SECTORUL OFFSET
COORDONAT DE VASILE ISTRATE

Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

Format 61×86/4. Coli de tipar 11.
Editura Junimea, str. Gheorghe Dimitrov nr. 1
IAȘI — ROMANIA

*Tipărit sub comanda nr. 85 la Întreprinderea
poligrafică Iași, str. 7 Noiembrie nr. 49*